

PRESSENS FAGLIGE UTVALG UTTALER:

Klagen gjelder to innslag i en serie i NRK Dagsrevyen om korrupsjon i kommunene. Innslagene er fra Kvalsund kommune, der opposisjonspolitikere har bedt Økokrim granske forhold rundt bruksavtalen til et kai-anlegg, og til konsulentfakturaer kommunen har betalt og som opposisjonen mener er «veldig dårlig dokumentert». Kommunens ordfører er intervjuet, men ettersom han er inhabil, vil han ikke uttale seg om korrupsjonsanklagene. Når det gjelder avtalen om bruk av kaia, går det frem at kommunen, ifølge juridiske uttalelser ordføreren har hentet inn, ikke har rett til å tjene penger på denne. Innslaget påfølgende dag dreier seg i hovedsak om habiliteten til politisjefen i Hammerfest, da han som fungerende ordfører var med på å stemme imot forslaget om å sende den omtalte saken til Økokrim. I oppsummeringen av forholdene i Kvalsund kommune, fastslås det her at regninger til et næringselskap ble betalt av kommunen. Også eksperter på juss, revisjon og habilitet er intervjuet i dekningen.

Klager er Kvalsund kommune, som mener NRKs fremstilling er usaklig og totalt ute av proporsjoner (VVP 4.1). Klager mener introduksjonene fra studio, særlig i det første innslaget, går lenger enn det er dekning for i stoffet, og mener videre NRKs påstand om at kommunen har betalt regninger tilhørende det omtalte næringselskapet, er feilaktig (3.2). Klager mener også at NRK har brutt Vær Varsom-plakatens bestemmelse om klargjøring av premisser (3.3) og samtidig imøtegåelse (4.14), ettersom ordføreren under intervjuet ble spurt om forhold han mener å ha vært klar på at han ikke kunne uttale seg om. Det som ble gjengitt fra intervjuet var, ifølge klager, ikke dekkende for ordførerens syn. Ifølge klager foreligger det videre ingen holdepunkter for å betegne forholdene som korrupsjon, og det vises til at dette er et svært belastende begrep.

NRK avviser klagen og viser til rapporter og uttalelser som underbygger deres fremstilling. Det påpekes at mistanken om korrupsjon er en del av opposisjonens anmeldelse og av politiets undersøkelser/etterforskning. Når det gjelder studiointroduksjonen til det første innslaget, understreker NRK at denne var generell, ikke spesifikk for Kvalsund kommune. Det samme gjelder ekspertuttalelser. Det påpekes at det aldri fastslås at det er begått korrupsjon i Kvalsund kommune. NRK avviser videre at det ble inngått noen avtale med ordføreren om hva han ikke skulle bli spurt om, og mener han er gjengitt i tråd med god presseskikk.

Pressens Faglige Utvalg vil innledningsvis mene NRK hadde god grunn til å se nærmere på forholdene i Kvalsund kommune i sin serie om korrupsjon i kommune-Norge. Når mediene lager slike serier, er det imidlertid viktig å minne om at hvert enkelt innslag selvsagt må stå seg presseetisk.

Utvalget finner det godtgjort at det var dekning i stoffet for den aktuelle begrepsbruken, all den tid ordet korrupsjon her var fremsatt med forbehold - det var snakk om beskyldninger eller påstander om korrupsjon. Utvalget mener også opposisjonspolitikeren måtte kunne uttale seg om anmeldelsen, såfremt kommunens representant også fikk anledning til samtidig å ta til motmæle. Etter utvalgets mening har kommunen fått denne muligheten, via ordføreren. Utvalget registrerer at det står ord mot ord når det gjelder premissene for dette intervjuet, men mener en ordfører er i en så fremskutt posisjon, at han må forventes å kunne håndtere en situasjon som den omtalte. Han må også forventes å kunne si fra dersom han ønsker at andre skal svare på kommunens vegne i hans sted. Utvalget finner det videre ikke godtgjort at NRKs klipping har resultert i en feilaktig fremstilling av ordførerens meninger.

Når det gjelder studiointroduksjonene, forstår utvalget klagers reaksjon på den første. Utvalget mener imidlertid det fremgår tilstrekkelig klart at denne angår en overordnet problemstilling, og at det i tilfellet Kvalsund kommune er snakk om beskyldninger om korrupsjon, noe som sies nesten umiddelbart i reportasjen fra kommunen. I det andre påklagede innslaget merker utvalget seg at NRK tar slikt forbehold allerede i introduksjonen.

Utvalget kan videre forstå klagers reaksjon på sammenstillingen av eksempelet Kvalsund kommune og ekspertkildens uttalelser om NRKs eksempler som sådan. Her vil utvalget generelt minne om Vær Varsom-plakatens krav til saklighet og omtanke i innhold og presentasjon. Dette hensynet er imidlertid tilstrekkelig ivaretatt, slik utvalget ser det, ettersom NRK henviser til de tidligere dagers reportasjer i overgangen til dette intervjuet.

Når det gjelder det oppfølgende innslaget, mener utvalget NRK går lenger enn det er dekning for når det slås fast at Kvalsund kommune betalte flere av regningene til næringselskapet. Det vises til Vær varsom-plakatens punkt 3.2, der det blant annet heter: «[S]ørg for at opplysninger som gis er korrekte.» Utvalget merker seg at det også her fremgår tydelig av sammenhengen at det dreier seg om beskyldninger, men mener likevel NRKs omtale er for konstaterende.

På dette punkt har NRK opptrådt kritikkverdig.

Oslo, 30. april 2013

Line Noer Borrevik,
Håkon Borud, Øyvind Brigg, Marit Rein
Georg Apenes, Hadi Strømmen Lile, Amal Aden